

Samenvatting

Oevers levend maken

Deel 1 van een reeks mini-cursussen

Theoretisch gedeelte

Cursusleider: John van Gemenen

Datum: woensdagavond 25 september 2019

Locatie: Streekmuseum Reeuwijk, Oudeweg 3, 2811 NM Reeuwijk

Aanvang: 20:00 uur

Programma

Kern – interactief

Pauze

Verdieping

Mededelingen excursie

Doel van de cursus

Anders, beter waarnemen – zelf actief worden met het plassegebied met het verlevendigen van oevers – eenvoudig en praktisch handelen - meer met de natuur samenwerken – behouden en vergroten van natuurwaarden in het gebied.

De cursusleider liet inspirerende beelden zien van de Donau-delta met veel (drijvende) water- en oevervegetatie zoals een oorspronkelijke wetlandvegetatie eruit hoort te zien, evenals luchtfoto's van het Reeuwijkse plassegebied omstreeks 1930. Plantengroei in het water en aan de oevers, belangrijk vanwege zuurstof en waterreinigend vermogen, staat aan de basis van de voedselketen en zorgt voor een vis- en vogelrijk wetlandgebied.

Benodigdheden

Fruitzaagje, takkenschaar, spade, plantjes, stekken, zaden.

Losgeraakte water- en oevervegetatie kan goed als uitgangsmateriaal gebruikt worden. Zaden van planten kunnen ook in het gebied geoogst worden. De cursusleider liet door de deelnemers en door

hemzelf meegebrachte moerasplanten zien, evenals afbeeldingen hiervan, die zowel op het land, in de overgangszone als in het water wortelen. Hij besprak van verschillende soorten hun specifieke eisen en eigenschappen met speciale aandacht voor krabbescheer en riet.

Voorwaarden

Licht *Voldoende licht is een voorwaarde voor de ontwikkeling van oever- en (onder)watervegetatie. Openheid is belangrijk, (hoge) bomen zijn funest.*

Flauw talud *Een geleidelijke overgang van land naar water over een breedte van enkele meters zorgt ervoor dat de vegetatie goed kan wortelen waardoor de grond vastgehouden wordt en uitspoelen wordt voorkomen.*

Substraat voor het wortelbed

- a. Grond – klei *Grond is vaak te slap en spoelt snel uit. En mengsel of pure klei verdient voorkeur.*
- b. Hout – sloophout *Ongeverft of onbehandeld hout gebruiken. De cursusleider toont een constructie van een oeverplank die aan een beschoeiing van palen bevestigd is.*
- c. Poreus materiaal *Het substraat moet vocht vast kunnen houden zodat ontkiemende zaden, stekken en jonge planten niet uitdrogen*

Redelijke waterkwaliteit *Teveel sulfaten en nitraten worden door chemische processen in de bodem omgezet in giftig sulfiet en nitriet waardoor planten niet tot ontwikkeling kunnen komen.*

Beheer c.q. maaibeheer *Opschot van elzen e.d. in de oeverzone dient zo snel mogelijk door uittrekken verwijderd te worden i.v.m. het wegnemen van licht, wortelvorming voorkomen. Het juiste tijdstip van maaien van bermenplanten luistert nauw. De planten moeten de kans krijgen in het zaad te schieten. Dat tijdstip is niet voor alle planten gelijk, daarom moeten er soms keuzes gemaakt/concessies gedaan worden. Belangrijk is de vraag: wat wil je bereiken.*

Na de pauze werden de deelnemers in de gelegenheid gesteld te vertellen over hun al dan niet geslaagde oeverprojecten.

Praktisch gedeelte

Cursusleider: John van Gemeren

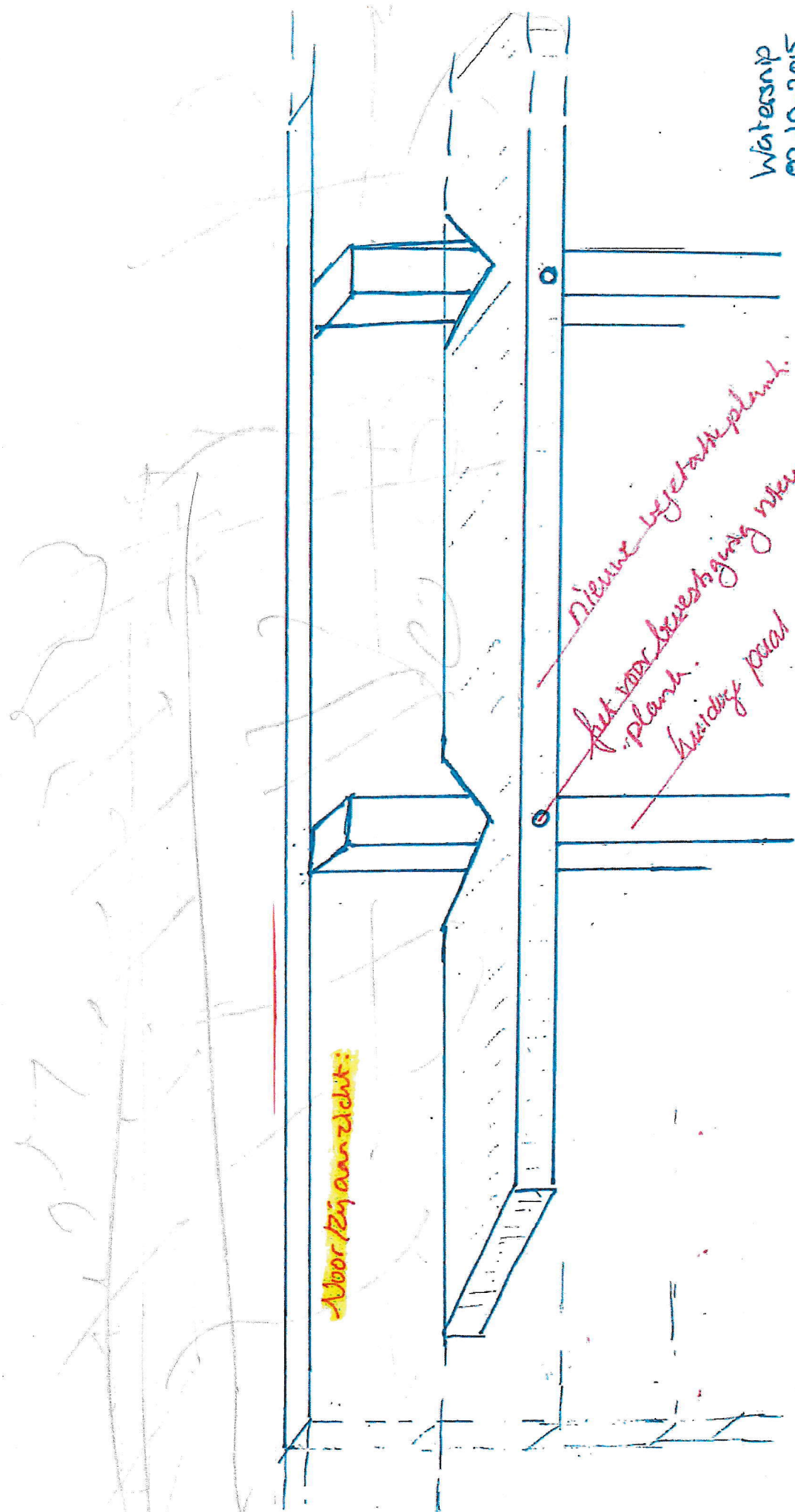
Datum: zaterdagochtend 28 september 2019

Locatie: De rokende Turf, 's-Gravenbroekseweg 154, 2811 GK Reeuwijk

Aanvang: 10:00 uur

Gedurende een twee uur durende vaartocht werden vijf verschillende locaties bezocht. Aan de Ree de oever van Anton Schiere, die in de negentiger jaren van de vorige eeuw als een van de eerste particulieren is begonnen met natuurvriendelijk oeverbeheer. Hij vertelde over de aanleg en het onderhoud van zijn rietkraag. Vervolgens aan de Ree een min of meer mislukte poging; te zien waren takkenrillen en tuinafval dat achter de beschoeiing gestort was bij wijze van substraat. Het vergaat, zakt weg maar vormt geen voedingsbodem of ondergrond voor wortelende planten. In de oeverzone opschot van elzen en berken die veel zonlicht wegnemen, riet ontbreekt. Aan de Lucassenlaan werd het project van Rijnland nader toegelicht. Achter de halfopen schoeiing is een verlandingsproces met rijke oevervegetatie tot ontwikkeling gekomen met een grote diversiteit aan moerasplanten. Verderop in de Breevaart werden aan het water liggende tuinen van Alys Ambacht bekeken, slechts één bewoner had de natuurlijke oever met rietkraag volgens afspraak in stand gehouden. Ter compensatie zijn in de Noordsloot eilanden aangelegd. Ook voor de nieuwbouwwoningen zijn eilanden aangelegd (in overleg met de gemeente, de aannemer en de toekomstige bewoners) met een palenrij mannetje-aan-mannetje, klei als substraat en rietwortelspecie als aanvangsvegetatie, dat al uitlopers begint te vormen.

Aanrijrichting

Nieuwe vegetatieplant.
 Afk. voor bevestiging nieuwe plank.
 kuddepaal

Watersnip
 02-10-2015

WATERSNIP
 advies

's-Gravenbroekseweg 154, 2811 GK Reeuwijk
 tel: 0182-395460